

JAARVERSLAG 2024

NATUURWERK GROEP LIEMPDE

Inhoud

Biodiversiteitsdag	4
Cursus Beken en Dalen	5
In memoriam	13
Jaarprogramma 2024	31
Jeugdnatuurwacht	6
Kleine Landschapselementen	8
Moerasbosje	27
Nachtvlinderavond	10
Natuurmomenten	11
Nestkastengroep Den Dungen	14
Pinksterweekend	15
Plantenwerkgroep	24
Populierenwerkgroep	26
PR-Groep	28
Vogelwerkgroep	30
Voorwoord	3
Vrijwilligersdag	29
Werkgroepen	35
Wubbb en zonneparken	33

Voorwoord Jaarverslag 2024 Natuurwerkgroep Liempde

Beste lezer, voor u ligt het Jaarverslag over 2024 van Natuurwerkgroep Liempde.

Met trots en plezier nodig ik u uit om dit mooie jaarverslag te lezen en te genieten van de prachtige foto's.

Ook in het afgelopen jaar blijkt eens te meer dat Natuurwerkgroep Liempde een geoliede organisaties is waar de leden in de diverse werkgroepen hebben gezorgd voor weer een prima verlopen jaar. Door de inzet van deze werkgroepen zijn weer tal van mooie activiteiten georganiseerd. Denk daarbij aan de voor iedereen toegankelijke interessante lezingen op donderdagavond en de natuurrijke wandel-excursies op zondagmorgen. Daarnaast voor de leden de altijd boeiende seizoen opening en seizoen afsluiting en de foto/film avond en de vrijwilligers bedankdag. Ook hadden we in 2024 natuurlijk de werkzaamheden 'in het veld' van de verschillende werkgroepen en de niet jaarlijkse activiteiten zoals de 'biodiversiteit dag' en de cursus 'beken en beekdalen'.

Maar ik ga daar niet verder op in; het komt allemaal terug in dit verslag en het is veel leuker en boeiender om het zelf te lezen.

Mijn waardering en dank spreek ik graag uit naar alle leden die in 2024 hebben bijgedragen aan behoud en/of uitbreiding van alles wat onze natuur ten goede komt. Nu, straks en later.

Vanuit de Natuurwerkgroep Liempde dragen we hier aan bij door mensen te informeren en draagvlak te creëren en door concreet natuur en biodiversiteit te stimuleren en te realiseren.

Er zijn nog enkele gebeurtenissen en/of ontwikkelingen die ik nog graag benoem of met u deel.

In juni 2024 hebben we een kunstwerk onthuld op de Rouwbommel ter herdenking van Roelof Jan Benthem (1911-2003) natuur- en landschapsbeschermers, die heeft gezorgd voor behoud van het landschap in De Scheeken. Op die dag hebben tevens het perceel aan de Hamsestraat, dat we in 2022 hebben aangekocht en verder hebben aangeplant met natuur, overgedragen aan Brabants Landschap.

Stichting Landschap Het Groene Woud heeft een flink bedrag Europese Subsidie kunnen binnenhalen en vanuit Liempde heeft SPPIll samen met o.a. ons, Natuurwerkgroep Liempde, projecten ingediend. Dit jaar (2025) wordt duidelijk of de subsidie wordt toegekend en dan zal ook de uitvoering van de projecten verder worden opgestart en zullen we een beroep doen op de leden voor ondersteuning bij de projectuitvoering. Het betreft voor de Natuurwerkgroep totaal 6 projecten.

Voor nu, veel leesplezier en een groene groet,

Mari van der Velden
Vicevoorzitter

Biodiversiteitsdag 2 november 2024

Op zaterdag 2 november organiseerde de Natuurwerkgroep Liempde een biodiversiteitsdag, in het kader van het Leader project.

Inwoners uit het centrum van Liempde en het buitengebied en grondeigenaren werden uitgenodigd om deel te nemen aan de actie 'Natuur rondom huis'

Er waren struiken, bomen en nestkasten beschikbaar. Struiken zoals kardinaalsmuts en heggeroos, bomen zoals Liempdse wilg en zomerlinde. Nu het aantal insecten zo drastisch daalt zijn deze soorten extra belangrijk. De nestkasten waren bedoeld voor vleermuizen, steenuilen, mussen en spreeuwen.

In Boxtel waren op het Groene Gras festival vouchers uitgedeeld waarmee inwoners een speciaal pakket met bomen en struiken, konden ophalen.

Om 10.30 uur opende wethouder Désiré van Laarhoven samen met Ger van de Oetelaar, de actie. Het was een drukte van belang. Rond het Groot Duijfhuis was een speciale route uitgezet zodat de pakketten snel opgehaald konden worden.

De nestkasten konden opgehaald worden bij de kippenkooi tegenover het Groot Duijfhuis.

Plantvoorschriften waren beschikbaar en bij de nestkasten werd uitgelegd hoe en waar je de kasten het beste kunt ophangen. Ook bij deze activiteit veel dank aan de vele vrijwilligers.

Doordat deze struiken, bomen en kasten zowel binnen als buiten de bebouwde kom in Liempde en Boxtel zijn geplaatst is er een groter aanbod aan planten en bomen ontstaan voor de vogels en de insecten.

Ineke van Giersbergen.

Cursus Beken en Beekdalen

Na een heel goed gewaardeerde en bezochte natuurscursus genaamd “Verwondering” in 2023 hebben we binnen de NWG bedacht dat er in 2024-2025 een vervolg moest komen op dit succes. Na een korte inventarisatie is besloten om aan te sluiten bij een belangrijke opgave waar we met zijn allen voor staan: hoe houden we het water zo lang mogelijk vast en kunnen we verdroging en verschraling van de natuur rondom Liempde tegen gaan.

Waterschap De Dommel heeft de ecologische verbindingszone (EVZ) en natte natuurzone (NNZ) bij de Groote Waterloop in 2024 heringericht. Het doel was dat dieren en planten die afhankelijk zijn van water zich beter kunnen verplaatsen tussen de Scheeken en het Dommeldal. Met de cursus “Beken en Beekdalen” zijn we aangesloten bij dit project en hebben we een cursus georganiseerd die een aantal facetten van de natuur rondom Liempde samenbrengt.

De cursus bestond uit 6 donderdagavonden en 2 zaterdagochtendexcursies, verzorgd door experts van NWG, ARK rewilding, Waterschap de Dommel en Brabants Landschap. Onderwerpen waren onder andere natuurinrichting, ecologie van de Groote Waterloop, flora en fauna, en informatie over de leembossen. De cursus is inmiddels afgerond door ongeveer 30 personen.

Het bijzondere van deze cursus was de participatie van de cursisten in het inrichten van het gebied naast de Groote Waterloop: ARK rewilding heeft een perceel van ongeveer 2,5 hectare gekocht dat als verbindingszone zal worden ingericht. Als onderdeel van de cursus beken en beekdalen van de NWG hebben de cursisten meegedacht over de nieuwe natuurinrichting op een deel van het perceel.

In groepjes van 3 hebben de cursisten inrichtingsplannen gemaakt hoe de verbindingszone eruit zou kunnen zien. Op de slotavond hebben de cursisten deze plannen gepresenteerd. Deze plannen zullen worden samengevoegd tot een plan en worden ingediend bij de provincie.

John Joosten

Foto van cursisten tijdens een excursie op landgoed Velder

Jaarverslag Jeugdnatuurwacht Liempde 2024

Op zaterdag 13 januari zijn we met onze leden naar het Natuurmuseum in Tilburg geweest. Dit is altijd een erg leuke activiteit. We gaan met de trein en na een rondwandeling gaan we beneden opdrachten uitvoeren.

In februari hebben we geholpen met het afzetten van een houtwal langs de Broekstraat, onder leiding van de mensen van Kleine Landschapselementen. Halverwege worden we verwend met koffie, fris en koeken. Er is die morgen weer veel werk verzet. De soep en stokbrood na afloop gaat er ook altijd goed in.

Vrijdagmiddag 15 maart hebben we weer vuil geprikt rond de sportvelden en het trimbos. Jammer dat dit toch iedere keer weer nodig is.

Ook iets wat we ieder jaar doen met de jeugd is helpen met het overzetten van padden en andere amfibieën. Jammer genoeg hebben we geen invloed op de hoeveelheid over te zetten dieren. Na afloop zijn we nog naar de poel in de Maai geweest om kikkerdril en paddensnoeren te bekijken.

Ook aan de Bijen- en Plantenmarkt, op het binnenterrein van D'n Liempdsen Herd, op 27 april hebben we meegedaan. Naast het informeren over de Jeugdnatuurwacht proberen we ook jam, courgette- en tomatenplantjes aan de man/vrouw te brengen.

Op 20 april zijn we op onderzoek geweest in de Rouwbommel. Speciaal werd er gekeken naar bloemen, bomen, insecten en waterbeestjes. Jammer dat de poelen zoveel dichtgegroeid zijn.

Op 25 mei heeft Eric van Oijen een rondleiding gegeven op de Kleine Aarde, met speciale aandacht voor bijen.

De afsluiting van het seizoen voor onze leden was op 8 juni. Na een fotospeurtocht hebben we nog een quiz gehouden en behendigheids spelletjes gedaan. Traditiegetrouw sluiten we af met een picknick.

Dit jaar mochten we weer een bezoek aan de basisschool brengen. Fijn als er enthousiaste leerkrachten zijn, het levert ons toch duidelijk meer nieuwe leden op voor het komende seizoen.

In de zomervakantie is er een nieuwe veldpoort geplaatst. De oude viel na 12 jaar uit elkaar. Met dank aan Ger vd Oetelaar en stichting ARK Rewilding werd dit mogelijk gemaakt. Nogmaals dank hiervoor.

Op de Inloopavond op 30 augustus kwamen er een aantal kinderen die graag lid wilden worden. Het vangen van kleine beestjes blijft altijd leuk om te doen.

Op 15 september was de installatie van 11 nieuwe leden. Alle nieuwe leden krijgen een oorkonde, button met hun naam en het insecten/vlinder boekje van de Postcodeloterij. We gaan het nieuwe seizoen in met 18 leden.

In oktober wilden we edelherten gaan kijken. Helaas werkte het weer niet erg mee, zodat we onze activiteit uit moesten stellen naar de zondag. Gelukkig hebben we 2 herten gezien. Welleswaar met de verrekijker maar toch. En natuurlijk hebben we ook wat sporen van edelherten gevonden.

Op 24 september was de opening van Natuurfonds Brabant van het Brabants Landschap. Er waren 4 leden aanwezig om te helpen met de opening. Ze hebben er erg van genoten en kregen van de Commissaris een mooie Brabantsjaal.

(foto James van Leuven/Brabants Landschap)

Zondag 20 oktober was de opening van de ontdekkast bij D'n Liempdsen Herd. Samen met een aantal vrijwilligers, waaronder ook iemand van de Jeugdnatuurwacht, zijn er natuur en cultuur schatten verzameld en in de kast gelegd. Hierbij zijn een aantal opdrachten gemaakt om vooral kinderen, maar ook volwassenen meer te leren over de natuur en cultuur in de omgeving van Liempde. Het is zeker een aanrader om een keer te gaan bekijken.

Op 2 November zijn we op zoek geweest naar paddenstoelen in de Geelders. Er waren veel kinderen mee en ze hebben veel gezien. Toch fijn dat je daar niet precies op de paadjes hoeft te blijven.

Op vrijdag 6 december hebben we in het Jeugdhuis Pius X vogel voederhuisjes en wintervoedsel gemaakt voor de vogels. Het was een heel geknutsel, maar het resultaat was er ook naar.

Zaterdag 7 december was er een kleine knusse kerstmarkt op het binnenterrein van de Spill boerderij. Hier proberen we altijd onze vogeltaarten te verkopen. Het was best druk, de kraam was te klein en het was hard werken, maar het levert wel ieder jaar een mooi bedrag voor onze kas op. Na afloop werden we getrakteerd op erwtensoep en roggebrood met spek.

Margreet van Ruremonde

De eerste werkdag van het jaar was weer aan de Broekdijk.

Ondanks dat het gesneeuwd had in de week ervoor zijn we toch aan de slag gegaan.

Met vereende krachten wordt het gekapte hout over de sloot gebracht. (zie foto)

Volgende keer gaan we dat anders doen want er komt nog veel hout van dit perceel. Wel zo fijn om dat veilig naar de andere kant van de sloot te brengen.

Op de tweede werkdag kregen we hulp van de jeugdnatuurwacht. We zijn toen ook weer aan het werk gegaan bij de Broekdijk. De kinderen kunnen daar op een veilige afstand van de drukke straat aan het werk gaan. Er werd hard gewerkt door alle kinderen die er flink met de zaag aan de gang gingen. Onder toezicht oog van de paarden die in het nabij gelegen natuurgebied lopen.

Na afloop was er voor iedereen weer soep en stokbrood. Dat gaat er wel in na gedane arbeid.

In september begon het seizoen weer met een opstartavond.

We waren deze avond eerst te gast bij Jan Zandbergen. Met veel passie vertelde hij over zijn appelboomgaard. Een leerzame bijeenkomst over het verzorgen en onderhouden van fruit/appelbomen op een hele mooie plek aan de Dommel op Kasteren.

Jan, bedankt voor je gastvrijheid.

Daarna stond de koffie klaar bij 't Groene Woud waar we de plannen voor het komende seizoen hebben besproken. Een mooie avond om even bij te praten na een periode dat we elkaar niet gezien hebben. Maar vooral ook een nuttige avond om goede afspraken met elkaar te maken hoe we goed en veilig te werk kunnen gaan.

Een week later was het tijd om, zoals elk jaar, van start te gaan nabij de Oeverzwaluwwand.

Het gras werd gemaaid en de wilgen zijn weer netjes geknot.

Ook de werkdag in oktober zijn we naar deze plek geweest omdat er toch nog veel meer te snoeien was dan we in een ochtend konden doen.

Het eerste weekend van november is altijd de dag van de Nationale natuurwerkdag.

Deze dag is gebruikt om de wilgen aan de Herscheweg (fietspad naar Olland) te onderhouden.

Bij dit werk kunnen we de nieuwe stokzaag goed gebruiken. Met deze zaag hoeven we niet meer op steigers of ladders te gaan staan om de wilgen te knotten maar kunnen we staan vanaf de grond de takken netjes afzagen. Omdat dit zo goed bevalt hebben we later dit jaar nog een elektrische zaag aangeschaft.

De laatste twee werkdagen van het jaar zijn we ook aan het werk geweest om de houtwallen te snoeien en nog meer wilgen te snoeien. Het resultaat is een nette fietspad waar de vele fietsers en wandelaars weer kunnen genieten.

Dorine van de Laar

Nachtvlinderavond op Velder, 14 september 2024

Natuurwerkgroep Liempde.

Deze avond gaan we naar nachtvlinders kijken in de tuin bij het huis van de familie van Boeckel, op Velder, van 20 tot 22 uur.

Daarvoor zijn verspreid over het terrein opgesteld: een groot laken met een felle U.V. lamp van Dirk Eijkemans, een vlinderval met lamp op stroom van Bert Vervoort, een val met lamp op accu, en een led emmer van Maarten van der Waaij. Ook liggen enkele boeken en bladen van de Vlinderstichting ter inzage. Ook smeert Dirk een zoete substantie op een eikenstam, ook daar komen sommige nachtvlinders graag op af.

Een twintigtal mensen heeft zich opgegeven en ze komen, ondanks dat het een wat kille avond is toch kijken. Ook zijn daar 3 jongelui bij.

We worden ontvangen met koffie of thee en een lekkere koek, en daarna houdt Bert een inleidend verhaal, vertelt o.a. over het verschil tussen nachtvlinders en dagvlinders.

De "vangst" van deze avond: op licht

Huismoeder

Stro uiltje

Gamma uil

Viervlakvlinder (zeldzaam)

Schimmelspanner

Piramidevlinder

Gehakelde spanner

Op smeer:

Rood weeskind

Vooraf op het laken komen ook veel hoornaars af, op een bepaald moment zitten er wel een tiental op. Oppassen dus!

Ook zien we in de schemer enkele vleermuizen op jacht en even leek zelfs een bosuil in het vizier.

De bezoekers hebben grote belangstelling hoe de val er uit ziet, enkelen denken toch al serieus aan het bouwen van één voor zichzelf, om het "vangen" en fotograferen van nachtvlinders ook te gaan proberen.

Het is een heel geslaagde avond, door de lage temperatuur zijn er wel wat weinig vlinders, maar de bezoekers zijn heel geïnteresseerd.

Speciale dank aan de heer en mevrouw van Boeckel, dat deze nachtvlinderavond bij hun in de tuin plaats mocht vinden !!

Anneke en Maarten vd Waay

Natuurmomenten 2024

22 jan. 2024 Na de vele regenval aan het einde van het jaar is het gaan vriezen. Op vele plaatsen zijn ijsbaantjes ontstaan, zoals aan de Hamsestraat. Ook aan de Meulekensweg (uitkijktoren) wilde men het ijs op, maar daar was het te gevaarlijk door het terugtrekkende water onder het ijs.

28 jan. 2024 De laatste dagen heeft er wat sneeuw gelegen, maar nu is de temperatuur omhoog naar 10°C en valt de regen weer met bakken uit de hemel.

05 feb. 2024 Vlak bij de brug aan de Molendijk ligt een omgeknaagde Liempdse wilg. Deze Liempdse wilg is hier door N.W.G. Liempde gepland tijdens een van de boomfeestdagen. Maar helaas, de bever selecteert niet op Liempdse, schiet-, of boswilg.

15 feb. 2024 Vandaag de warmste 15 februari ooit gemeten. In Woensdrecht werd 17.9°C gemeten.

26 feb. 2024 We hebben in de stromende regen het amfibieënscherm aan het Hollandsdiep / Bestseweg geplaatst, nadat we al meldingen kregen van overstekende amfibieën.

28 feb. 2024 Ook het scherm aan de Savendonksestraat is weer geplaatst. We waren zelfs met 12 personen. Dan is de klus ook zo geklaard.

01 mrt. 2024 Jan Kuppens heeft vanmorgen 237 padden en 10 bruine kikkers overgezet aan het Hollandsdiep. Dan zie je pas echt dat het nut heeft dat scherm.

04 mrt. 2024 Door weidevogelbeschermers is het eerste Brabantse kievitseï gevonden op grond van Brabants Landschap in Ravenstein. Op deze dag werd ook het eerste Nederlandse kievitseï gevonden in Beuningen (Gelderland).

14 mrt. 2024 De eerste roepende boomkikkers zijn al weer gehoord aan de Vleesbroekstraat.

25 mrt. 2024 Het blijft 's nachts koud en daardoor is de amfibieëntrek helemaal stil gevallen.

26 mrt. 2024 Onder de tegels bij de ingang van onze schuur huist een hele kolonie meidoornzandbijen. Doordat ze op de muur en tegels kwamen zonnen, had ik mooi de gelegenheid er prachtige foto's van te maken. Jeanne Soetens kwam vandaag in de Woeken een levendbarende hagedis tegen met 3 staarten. Normaal groeit er na afwerping van de staart maar 1 staart terug.

27 mrt. 2024 Op verzoek van ons N.W.G. lid Mark Scheepens zijn we aan de Dommel op zoek gegaan naar een zeldzame schietmot: de Rievierfilterschietmot (*Brachycentrus subnubilus*). Tot onze verrassing vonden we er tientallen. Dit is de vroegst vliegende schietmot.

29 mrt. 2024 Vanmorgen hebben we de amfibieënschermen aan de Savendonk en Bestseweg / Hollandsdiep afgebroken. De laatste week zat er 's morgens en 's avonds niks in de emmers. Het aantal overgezette dieren is duidelijk minder dan de laatste jaren.

2024	Bestseweg	Savendonksestraat
Bruine kikkers	374	756
Groene kikkers	505	2
Gewone pad	0	260
Kleine watersalamander	9	9
Kamsalamander	13	5
Totaal	901	1032

De lagere resultaten ten opzichte van vorige jaren komen, omdat we de schermen door het zeer natte weer pas later konden plaatsen. Alle resultaten zijn weer doorgegeven aan Padden.nl. Alle mensen die dit jaar weer hebben meegewerkt, van tellers tot mensen die de schermen plaatsten, hartelijk dank!

02 apr. 2024 We hebben dit jaar geen enkel blauw-zwemmend geraamte (oerkreeftje) kunnen vinden. Misschien komt dit, omdat alles tijdens het seizoen (januari tot april) onder water heeft gestaan.

01 mei 2024 De eerste gierzwaluwen zijn weer gearriveerd.

05 mei 2024 Dirk Eijkemans en Peter van Geneijgen (slechtvalken werkgroep Nederland) hebben weer 4 slechtvalken geringd op de Liempdse kerktoren.

21 mei 2024 De laatste dagen zijn er weer zeer zware regenbuien gevallen, waardoor veel wateroverlast is ontstaan.

27 mei 2024 Er staan nu 34 orchissen op Kiskes wei in de Geelders. Dat zijn er duidelijk minder dan de laatste jaren. Dat komt waarschijnlijk, doordat het Weike al maanden gedeeltelijk onder water staat.

28 mei 2024 Overall in moestuinen en tuinen heerst een slakkenplaag. Vooral de rode weglak vreet planten en gewassen op. Er is niet veel tegen te beginnen. Er zijn er zoveel.

01 jun. 2024 We hebben de warmste en natste lente van de laatste 30 jaar gehad. Met 11.8°C bijna 2°C boven het gemiddelde. Gemiddeld valt er 55 mm en nu 127 mm.

04 jun. 2024 Sjors (beheerder Brabants Landschap) liet ons een behaarde bijenwolf zien bij de werkschuur in de Mortelen en vertelde dat hij zeldzaam was. Bernadette zag er die dag tijdens een wandeling wel 10 zitten op zevenblad en zei "Hoezo zeldzaam?". Na overleg met Sjors stuurde hij een kaartje met de waarnemingen erop. Hieruit

bleek dat het een echt Groene Woud insect is, want bijna alle waarnemingen komen uit onze regio.

30 jul. 2024 Van de drie jonge ooievaars in Kasteren is er vandaag eentje te vroeg van het nest gesprongen. Het jong kan nog niet vliegen en de oudervogels komen niet op de grond

voeren. De dierenambulance adviseerde om de ooievaar opvang in Herwijnen te bellen. De heer v. Andel van de opvang zei, dat we maar eendagskuikens moesten komen halen. We kregen een volle koelbox mee. Toen we er 4 stuks ontdood hadden hebben we de jonge ooievaar gevoerd. Na enkele dagen kwam het jong al aan de achterdeur kijken, waar de eendagskuikens bleven. Na enkele weken was het

jong sterk genoeg en vloog hij weer naar het nest. Later bleek dat 1 van de ouders nooit meer met voer kwam en waarschijnlijk verongelukt is. En het jong van de honger van het nest was gesprongen.

10 aug. 2024 We hebben vandaag voor het eerst juveniele boomkikkertjes in de Rouwbommel gevonden. Ook in de laagte aan de Hamsestraat vonden we juvenielen.

27 aug. 2024 Op 't Heike in de Geelders staan dit jaar 7 klokjesgentianen in bloei.

20 nov. 2024 Door de vele regen van de afgelopen dagen gaat de boomfeestdag op het perceel van de Fam. Blauwboer aan de Goosenbunder niet door. Rond de middag valt er veel sneeuw en krijgen we een mooi wit landschap.

28 nov. 2024 Met de bus excursie van N.W.G. Liempde zijn we vandaag naar de Groesplaat in Munnikendam geweest. met gids Jos Schenkeveld en ons eigen Dian Renders. Het was zeer mistig, maar toch leuke en interessante dag gehad.

Groetjes, de Genieter

In Mermoriam

In juli 2024 hebben we afscheid moeten nemen van ons lid Annemiek Grünfeld.

Annemiek is jarenlang lid van de plantenwerkgroep geweest en samen met haar tweelingzus Dineke ging ze regelmatig mee met de Pinksterweekenden.

Als de KLE en de Jeugnatuurwacht na het wilgen knotten afsloten met soep en broodjes, dan waren ze van harte welkom bij Annemiek in haar prachtige tuin.

Ook de materialen voor de veldlessen in De Scheeken lagen bij haar opgeslagen, even een telefoontje en de poort was open als de materialen daar opgehaald en weer teruggebracht werden.

En hoewel ze de laatste jaren niet meer mee kon met de plantenwerkgroep, bleef ze toch steeds heel belangstellend en geïnteresseerd.

Nestkasten groep Den Dungen 2024

Stenuilen

Een nat voorjaar zorgde ervoor dat het aantal jongen per broedgeval gemiddeld lager uitkwam. Ook het aantal mislukte broedgevallen was hoger als normaal. In Den Dungen was het resultaat 17 bezette nestkasten waarvan er drie mislukt zijn. Bij de controles zaten deze drie, eind mei, nog op eieren. Een later bezoek bevestigde het niet uitkomen van de eieren. Het zou kunnen dat door het slechte weer het mannetje tijdens het broedseizoen niet voldoende prooien kon vangen. Hierdoor zou het vrouwtje gedwongen zijn om zelf op jacht te gaan, met als gevolg afkoeling van de eieren.

Kerkuilen

Naar omstandigheden hebben de kerkuilen een goed broedseizoen achter de rug. Wel een nestkast gepredeerd door een steenmarter, die alleen via de buitenkant in de kast kan komen. Kerkuil kasten worden elk jaar schoongemaakt. Dit doen we altijd 's avonds om zoveel mogelijk verstoring te voorkomen. Zo ook bij een nestkast waar de kerkuil er niet uit wilde vliegen. Dus de kast schoongemaakt en de uil bleef rustig in een hoekje zitten. Een aparte belevenis.

Bosuilen

Bosuilen doen het niet allen in Liempde en slecht, maar ook in mijn omgeving.

Zo heb ik een bosuilkast waar een bosuil eenaantal jaren op een rij jongen had grootgebracht.

Alleen de laatste jaren niet. Een holenduif had de kast succesvol in gebruik. Het jaar later een nest van een manderijn eend met ertussen twee bosuil eieren. Weer een jaar later een nest van een manderijn eend en twee jonge holenduiven.

Het moet niet gekker worden.

Toon en Rien Ondersteijn

Pinksterweekend in Ruiselede (B) 17-20 mei 2024

Vrijdag 17 mei 2024

Vandaag gaan we met de NWG een weekend weg naar Domein Reedpool in Ruiselede (West Vlaanderen) te België. 's Morgens nog even de laatste spulletjes inpakken en om 12.00 uur komt Hans Bakx mij ophalen. Samen met Sjan Habraken gaan we op weg. Het is 190 kilometer rijden en bij Veldhoven schieten we al gelijk de file in. Daarna bij Ranst nog een keer en in Antwerpen nog een keer. Na 3 uur rijden bereiken we onze eindbestemming. Het is een groot oud landhuis (lijkt wel een museum), omgeven door een ecologische tuin. Het is heerlijk weer dus we drinken buiten koffie. Nadat de kamerindeling bekend is gemaakt, brengen we onze spullen naar de kamers.

Om 18:00 gaan we aan tafel om van ons zelfgemaakt buffet te smullen. Iedereen heeft weer flink zijn best gedaan om heerlijk eten te maken. Chinese tomatensoep, macaroni salade, quiche, bami ... noem maar op. Het was allemaal even lekker. Zelfs het toetje ontbrak niet.

Om 20:00 komt er een gastspreker. Frank Debeil is landschapsarchitect en komt vertellen over de omgeving van Landhuis Reedpool. Het duurde even voordat de laptop connectie maakte met de beamer, maar uiteindelijk (na 3 kwartier) was het toch gelukt.

Frank is vrijwilliger van Natuurpunt (soort Staatsbosbeheer zoals wij het kennen) en vertelt over Landschapspark Bulskampveld, de natuurgebieden die hier in de buurt liggen, het werk wat gedaan is en gaat worden. Een paar van die natuurgebieden gaan we het komend weekend bezoeken. Ook vertelt hij dat de beheerster van Reedpool is geboren in het buitenverblijf Galattabossen (hier vlakbij). Na de lezing is er nog tijd om te kletsen, te kaarten, te keezen om daarna ons bed op te zoeken.

José Kelders-Slits

Zaterdag 18 mei

De dag begint met de heel vroege wandeling met een klein groepje van 6 personen in de naaste omgeving van ons verblijf. Direct in het eerste weiland zien we de incarnaatklaver. Die is ingezaaid, dat wel. Dan volgt aronskek en ook de rankende helmbloem. Ik versprak me die avond door deze plant (met een lelijk woord) "ronkende" helmbloem te noemen. Dat ging al snel een eigen leven leiden. Ook de twee reeën, die Jasper spotte, wil ik jullie niet onthouden. Een mooie wandeling van 1,5 uur.

"ronkende helmbloem"

Om 8.30 uur is er ontbijt in de antieke eetzaal aan een heel lange tafel. We zijn nog net niet in de zitkamer beland. Het is een pand met her en der heel veel kamers, met veel antieke meubels.

Zelfs een stoel is door Tinus en Driek gerepareerd!

We hebben om 10.00 uur de eerste wandeling van het weekend in de Gulke Putten, een natuugebied vlakbij. Dat is o.l.v. de gidsen Christine Verschuere en Eckhart Kuyken, die veel kennis hebben en leuk kunnen vertellen. Dit is een gevarieerd gebied van bos, heide, schraal grasland, vennen en wandeldreven, en is best groot. In het 1e perceel dat we inliepen, zagen we de orchideeën al meteen. De gevlekte orchis was er veelvuldig, maar ook de brede orchis komt er voor. Verder zijn er kenmerkende soorten als liggend vleugeltjesbloem, toermentil, zonnedaauw, maar ook groentje, veelvraat en boterbloempje als vlindersoorten. Het open gebied verwelkomt de boompieper en ook de dopheide is er weer. Of zoals Eckhart het mooi zegt: "Na 10 jaar niks doen wordt de schrale grond opnieuw echt natuur".

De zeer interessante wandeling krijgt, in het 2e deel, een verrassende wending. We mogen het niet vrij-toegankelijke gebied rond het hoofdgebouw van Defensie betreden. Dat is heel groot wit gebouw, gebouwd in Art Deco-stijl. Het had als doel de telefonie en telegrafie te onderscheppen in de periode van de Koude Oorlog. In de vennen in de buurt zien we 3 soorten salamanders, t.w. alpenwatersalamander, kleine watersalamander en vinpootsalamander. Da's een mooie vondst.

Op het einde van de wandeling wordt een poel bezocht. Het was al warmer weer. We zagen de waterleliemot, en de libellenssoorten algemene viervlek en tengere juffer en de echte koekoeksbloem

Dan was er de afsluiting. Wij hadden van de gidsen genoten en zij hadden van onze groep ook veel opgestoken.

Het afscheid was heel hartelijk en iedereen kreeg een boek over de natuur in West-Vlaanderen.

*Christine en Eckart
met Geeldersboek*

Dan nog de middag en de avond, als vrij programma. In de middag zijn we met een grote groep naar een interessant museum en groot park met kruidentuin geweest in Beernem. Het museum was modern en leuk.

Het park was prachtig met verschillende boomsoorten: O.a. douglasspar, beuken, esdoorn, wilde kastanjes en nog meer. De kruidentuin was erg netjes.

We hebben nog een pittstop gemaakt en bier en fris genuttigd.

In de avond hebben we de barbecue aangemaakt. Deze was weer prima verzorgd, met veel lekker vlees en genoeg salades. Het was prachtig weer buiten, dus we zijn pas rond 21.30 uur naar binnen gegaan.

Enkele mensen hadden spellen meegebracht. Die spellen, keezen en tokken, werden in de verdere avond ook gespeeld.

Anderen schreven o.a. het verslag van de dag of gingen aan het werk om alle waarnemingen te verwerken op de pc.

Rond 12.00 uur was iedereen toe aan zijn welverdiende nachtrust

Hans Bakx

Zaterdag 18 mei (middag)

Vanmiddag zijn we vrij om te doen wat we willen. Met 6 dames gaan we een wandeling maken rondom het Domein Reedpool en volgens de knooppuntenkaart een wandeling van 4 kilometer.

Het terrein rondom Reedpool is smal en niet echt bewandelbaar, maar toch leuk om een rondje in het domein te lopen. Aan het eind van het pad komen we een knooppunt tegen en zijn de route gaan volgen.

Domein Reedpool. We zijn ruim 3 uur onderweg en mooi op tijd om aan te schuiven bij de BBQ.

We komen onderweg langs begraafplaats Sint-Pietersveld die we even bezoeken (= een beschermd erfgoed). We lopen verder richting Predikherenbossen naar het parochieveld en komen in Doornkerke uit. Daar wandelen we nog een mooi rondje langs een begrazingszone en komen uiteindelijk weer terug in

José Kelders-Slits

zondag 19 mei 2024

Na een wat koude nacht is in alle vroegte de vliederval gecontroleerd. Het was een kleine vangst. De witte tijger, enkele meriamsborstels, drielijs uil, spikkelspanner, schietmot en een meikever.

Na het ontbijt kwam onze gastvrouw Mevrouw van Pottelsberghe haar verhaal vertellen over het ontstaan van De Reedpool.

Ze vertelde over haar familie. Welke opleiding ze heeft gedaan. Het gebouw waar wij in logeerde was in 1947 opgebouwd.

onze accommodatie

Het is een familie bezit. Mevrouw van Pottelsberghe is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud.

ecologische tuin

We starten bij het atelier waarna we in de kruiden-
tuin aankwamen met prachtige planten. Daar stond nog echt poezengras.

Vandaar uit lopen we richting het leeshuisje. En via de vuurkuil naar ganzenweide.
Achter de ganzenweide door waar een panty hangt met mensenhaar. Dit helpt volgens
haar tegen de wolf en de vos. Zo lopen we langs de natuurlijke rietvijver naar voren.

panty met mensenhaar

Mevr. Van Pottelsberghe

Na de lunch rijden we naar het natuurgebied Vallei van de Zuidleie De Leiemeersen zuid. Dit moerasachtig gebied met zure kwel is honderden jaren geleden gebruikt om bagger en afval te storten. Sinds jaren 80 is het in het beheer van Natuurpunt. Die zijn begonnen met het afval te verwijderen. Dit is een gebied dat al honderden jaren niet bemest is. Nu wordt het jaarlijks gemaaid en maaisel afgevoerd. Daardoor krijg je een prachtige

vegetatie van allerlei planten waaronder de ratelaar, echte koekoeksbloem, brede orchis, veelbloemige roos, wilde waterlelie, waterdrieblad en het zeldzame moeraskartelblad. Ondanks de vele bloemen en zonnig weer weinig insecten. Wel vloog er de koekoek en een paar ooievaars. Eerder terug dan verwacht is er besloten om de wandeling bij de Warandeputten te lopen.

Het gebied De Warandeputten is in begin 2000 ingericht als wandel/recreatie gebied. Het gebied ontvangt alleen grond en regenwater. Daardoor heeft het een rijk waterleven.

Vooraf voor kikkers, libellen, en juffers. Ook vele planten zoals kleine klaver, zwartpootsoldaat, bitterzoet, en gevlekte rupsklaver. Er zijn ook verschillende watervogels te zien zoals kleine karekiet en rietgors. Ook was de ijsvogel te bewonderen. Toen we verder liepen kwamen we langs de nestplaats van het ijsvogeltje. Na even zoeken vond Jasper daar nog een braakbal van de ijsvogel. De gidsen waren onder de indruk van de kennis van de groep. Zo konden hun ook nog wat leren. Het was een prachtige goed georganiseerde wandeling.

Bij de accommodatie nog het laatste van de barbecue klaar gemaakt. Waarna de avond afgesloten met wat spelletjes.

Arno en Jasper

Maandag 20 mei

Na de laatste nacht doorgebracht te hebben, zit iedereen weer fris en fruitig aan het ontbijt en bespreken we waar we de morgen door gaan brengen.

We gaan naar een uitkijktoren in het Bulskampveld.

Hans Bakx wil ook nog even het woord en dus viel er een doodse stilte.

Hans bedankte de leiding voor de mooie accommodatie, de geweldige gidsen en de prachtige omgeving. Ook kreeg de leiding namens alle deelnemers van Hans een presentje uitgereikt.

Margreet was zijn assistente.

Na veel bedankjes over en weer, startten de auto's richting uitkijktoren.

Voorop ging Dirk door de achteruitgang van het landgoed Reedpool af. Onderweg soms stoppen als Dirk iets dacht te zien op een waterplas.

Bij de uitkijktoren aangekomen is het een mooi bouwwerk met prachtig uitzicht, maar het was te bewolkt, dus niet veel te zien.

Een eenzame houten wachter houdt er de wacht.

uitzicht vanaf uitkijktoren Bulskampveld

Omdat het nog vroeg is gaan we op zoek naar het monument van de moorden van Beernem.

Via een toeristische route zijn we terug gegaan naar Reedpool.

Daar nog even geluncht en dan terug naar Liemt.

Driek en Maria

vredesmonument Oostbrugge

Plantenwerkgroep NWG Liempde 2024

Het aantal leden van de plantenwerkgroep is flink uitgebreid, er zijn nu zo'n 14 leden, vooral na de natuurschool van vorig jaar zijn er nieuwe belangstellenden bij de "vaste" kern bijgekomen.

We verkennen vooral de omgeving van Liempde, en kijken wat er in een bepaald stuk bos of wei of langs de Dommel op een bepaalde tijd het interessantst kan zijn. We inventariseren niet echt alles, maar proberen onze eigen kennis te vergroten, en kijken ook niet alleen naar de planten, maar ook naar alle andere natuurdingen, die op ons pad komen. Zo gaan we laat in het seizoen ook nog een paar keer op zoek naar de paddenstoelen.

De plantenwerkgroep gaat twee keer per maand op stap, een keer op avond en een keer op een middag.

7 maart: het nieuwe seizoen wordt gepland. Daarna lopen we even naar de lindebomen langs de Tip, want Jan heeft daar al vuurwantsen gezien. Het voorjaar begint! We vinden daar ook kraailook en enkele bloeiende bosanemoontjes.

12 maart: de Sort, vanaf het eind van de Sortestraat. Hier staan veel voorjaarsbloeiers, zoals bosanemoontjes, slanke sleutelbloemen en speenkruid, voor de gulden boterbloem, die hier ook staat is het nog wat te vroeg. De sleedoorn bloeit.

26 maart: de Geelders, vanaf de Savendonksestraat.

3 april: Deze middag gaan we naar de Keel, omdat hier op enkele plaatsen eenbessen staan. En inderdaad, we vinden er op één plaats wel een vierkante meter, ze staan prachtig in bloei.

23 april: Een bezoekje aan de Rouwbommel.

1 mei: Deze avond gaan we naar het Hollands Diep. Hier vind je een vochtig weiland waar heel veel knolsteenbreek staat, en dat plantje staat nu prachtig in bloei. Ook staat hier veel: moerasvergeetmenietje, pinksterbloem, penningkruid, zenegroen, echte koekoeksbloem en moerasaspirea. En heel bijzonder: Hennie ziet een boomkikker! Dus ook hier al !!!!

28 mei: Heemtuin Schijndel: "De Blekert". Nu zijn we wat verder van huis en bekijken deze prachtige heemtuin en het naast gelegen "wilde" veld. Er bloeien nu veel orchideeën, vooral de rietorchis, en van de moeraswespenorchis herken je al het bladrozet. Maar ook blaassilene, gladde walstro, gele

honingklaver, beemdooievaarsbek, gele morgenster, te veel om op te noemen. Het is hier prachtig !

5 juni: Avondwandeling vanaf de Molendijk in Kasteren en langs het Duits Lijntje. Een grote opkomst deze avond, we zijn met z'n elfen. Langs het pad naar de wei vooral de bermsoorten: ooievaarsbek, kleine klaver, witte klaver, ringelwikke, grasmuur, scherpe boterbloem. Het weiland biedt weinig diversiteit, wel zijn er heel veel mini kikkertjes, die een veilig heenkomen zoeken. Bij de Dommel enkele sporen van de bever.

25 juni: de Maai, hete middag, wel dertig graden Celsius. We zijn nu met vijf moedige plantensoekers! Veel bijzonders vinden we niet, maar de vlinders, juffers en libellen trekken nu onze aandacht, de gehakelde aurelia, een citroentje, een atalanta, een paar weidebeekjuffers en de gevlekte smalbok, en langs de oever van de Dommel de kleine ijsvogelvlinder!

3 juli: langs de Dommel vanaf het Leemputtenpad. Hier vinden we de Dommelplant: de lange ereprijs! Maar ook: breedbladige wespenorchis, kraailook, kale jonker, sint janskruid, voederwikke, kattenstaart, dagkoekoeksbloem.

16 juli: Velder. De geluidswal bij het spoor is meteen voor planten al heel interessant: zomerfijnstraal, wilde peen, zwarte toorts, koningskaars, teunisbloem bloeien uitbundig. Verder is Velder bekend door zijn groot heksenkruid, valse salie, echte gulden roede en hier en daar een prachtige koningsvaren.

7 augustus: omgeving Groot Duyfhuis. Bij de Dommel in een nattere strook herkennen we de kattenstaart, moerasspirea, moerasandoorn, moeraswalstro, wilde bertram, en heel opvallend: een grote pol grote pimpernel. En aan de andere kant van het pad langs de mais reigersbek, de gele ganzenbloem en een enkele bijvoet. Er zit een mooi, groot insect op een maisblad: de stadsreus.

20 augustus: tuin Karel en Hennie van den Aker: het gras onder de fruitbomen is in stroken gemaaid, in de rest van het veld is het gras nog hoog met veel wilde bloemen erin. Deze stukken worden later gemaaid en het maaisel wordt dan afgevoerd, zodat de grond verschaalt, en er nog meer wilde planten gaan groeien. We herkennen nu al onder andere: wilde peen, knoopkruid, cichorei, steenanjer, rapunzelklokje, echte marjolein, avondkoekoeksbloem, blaassilene.

20 september: Paddenstoelen zoeken op landgoed Velder. Voor de planten is het seizoen nu grotendeels voorbij, maar we willen nog wel graag naar buiten en gaan nu kijken naar de paddenstoelen. Het is daar nog wat te vroeg voor, maar we vinden er toch wel enkele, zoals een kastanjeboleet, roodsteelfluweelboleet, biefstukzwam, aardappelbovist en de rottende geur wijst ons de gewone stinkzwam. We horen twee boomkikkers naar elkaar roepen, dus ook hier zijn die prachtige diertjes al.

18 oktober: Venrode/Heult. Nu is het paddenstoelenseizoen echt aangebroken. Met z'n negenen gaan we op zoek. Hier in Venrode vinden we enkele bijzondere soorten zoals o.a. een sponszwam, en daar vlakbij ook enkele exemplaren van de pagemantel, en verder zo'n 35 verschillende soorten, te veel om op te noemen.....

1 november: Als afsluiting van dit jaar gaan we nog eens met z'n zevenen kijken naar de paddenstoelen in de Geelders. Ook hier veel soorten, wel zo'n 45, van groot, zoals de eikhaas, tot heel klein, zoals de suikermycena, het gestreept nestzwammetje en ook de poederzwamgast op de bijna vergane grofplaatrussula.

Anneke en Maarten vd Waay

Verslag Populieren t.b.v. jaarverslag 2024 NWG

Respectievelijk foto's van uitgifte bomen plantactie door Rien van de Laar, cursus onderhoud bomen door SBB op Kasteren en bezoek SBB aan selecteren/kappen populieren door Frans van Boeckel & zn.

Beste allen

Na jarenlang samengewerkt te hebben met de ons direct omringende gemeenten heeft de Populierenwerkgroep Het Groene Woud in 2024 haar werkgebied uitgebreid naar het gehele Groene Woud. De gemeenten hebben zich daarbij voor 4 jaar aan het project gecommitteerd. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar het onderhoud van de bomen (naast de traditionele plantacties).

Daarbij wordt als vanouds samengewerkt met de Stichting Natuurprojecten Liempde (in persoon van Ad de Kort).

Nadat deze nieuwe samenwerking in het voorjaar van 2024 nog wat op gang moest komen is het afgelopen jaar goed gaan lopen. We hebben de volgende acties gehad:

- plantactie voorjaar 2024 (met uitgifte 750 populieren),
- opstellen factsheet "Onderhoud populieren",
- presentatie tijdens populieren-dag in Schaapskooi te Schijndel,
- aangaan samenwerking met SBB om populieren op te nemen in pilot "Groenblauwe dooradering in het Het Groene Woud"; o.a. bezoek aan populieren bossen bij Zeewolde,
- opzetten samenwerking met 5 grondeigenaren en Delphi voor het herstel / opnieuw uitwerken van bedrijfssysteem met populierenweiden,
- cursusmiddag onderhoud populieren door SBB op Kasteren,
- bezoek SBB aan selectie en kappen hoogwaardig populierenhout in Schijndel en
- plantactie voorjaar 2025 (met uitgifte van 2150 populieren!)

Bovenstaande kreeg steeds meer steun omdat steeds duidelijker wordt dat populieren een veel grotere bijdrage leveren aan de biodiversiteit dan tot voor kort werd

aangenomen, dat de inzetbaarheid en prijs van populierenhout als bouw materiaal stijgt en dat de teelt van populieren goed kan samengaan met landbouw (agroforestry).

Verder is er overleg geweest met de gemeente Boxtel en met bestuur NWG hoe we overlast van populieren kunnen verminderen, het draagvlak voor aanplant kunnen versterken en hoe we kunnen komen tot een goed beheerplan van onderhoud, kappen en aanplant van populieren.

Populierenwerkgroep Het Groene Woud (Rien van de Laar, Frans van Boeckel en Piet Rombouts)

Moerasbosje

Moerasbosje, aangeplant door Natuurwerkgroep Liempde

Foto: Judith vd Griendt

Ger: “Midden op de foto het door “Ons” aangeplant moerasbosje”

PR-Groep

Het samenstellen van een voor iedereen aantrekkelijk jaarprogramma is altijd weer een uitdaging. Terugkijkend op het afgesloten verenigingsjaar 2024 mogen we dik tevreden zijn. De georganiseerde activiteiten konden rekenen op volop belangstelling en daar doen we het toch voor! De wandelingen trokken tot 25 deelnemers; méér is echt niet gewenst. Het enorm natte voorjaar leverde ook ons af en toe problemen op. Voor de wandeling op Vossenholen in Gemonde bleken laarzen nog wel het meest geschikt om de soppende paden te trotseren. En zelfs op de normaal droge Vughtse Heide moesten we de route steeds aanpassen vanwege de diepe waterplassen. Maar de deelnemers hoorden we er niet over klagen.

Vughtse Heide

Gelukkig speelde hoog water dit jaar niet voor spelbederver bij de Eindejaarsexkursie en konden we de Groesplaat (Almkerk) en Munnikenland (Brakel) eindelijk bezoeken.

Bij de lezingen blijft het onvoorspelbaar hoeveel mensen aanwezig zullen zijn. Dat varieert van 10 (meestal trouwe leden) tot meer dan 30 aanwezigen. Steeds vaker hebben we belangstellenden van buiten onze vereniging in de zaal. De aard van de meeste lezingen is gewoon informatief en leuk, maar soms heeft de spreker een boodschap voor zijn toehoorders en iedereen daarbuiten. Zoals Peter Voorn, ecooloog van Natuurmonumenten, over het beladen onderwerp Klimaatverandering.

Onze groep heeft inmiddels versterking gekregen van Dianne Renders. Niet alleen is Dianne een echte “Liempdse” maar ze heeft door haar werk bij Brabants Landschap (en daarvoor bij Staatsbosbeheer) een waardevol netwerk. Daar hopen we de komende jaren volop profijt van te hebben. Met ingang van 2025 zal deze groep voortaan onder een andere naam door het leven gaan. **Communicatiegroep** lijkt de lading beter te dekken. Voor ons maakt het eigenlijk niet uit: we blijven ons best doen om een jaarprogramma samen te stellen, met lezingen en wandelingen die bij iedereen in de smaak vallen.

De Communicatiegroep bestaat uit: Ineke van Giersbergen, Gerry de Rooij, Dianne Renders,

Wandeling bij kasteel Nemelaar e.o.

Ton Popelier

Essche Stroom

Vrijwilligersdag 17 maart 2024

Deze keer ging de reis naar Landgoed Haanwijk van het Brabants Landschap in Sint Michielsgestel. De samenkomst van deze vrijwilligersdag was in het buitenlokaal van Haanwijk, waar men getrakteerd werd op koffie, thee met een versnapering, de vrijwilligers welkom werden geheten door Mari v.d. Velden. Mari bedankte de vrijwilligers voor hun inzet van het afgelopen jaar.

Het was een flinke groep, er waren dit jaar een dertigtal aanmeldingen.

Onder leiding van beheerder Gerard van Griensven kregen de vrijwilligers een fantastische excursie voorgeschoteld.

Gerard vertelde enthousiast over het landschap van Haanwijk, maar ook het herstel, restauratie van o.a. het landhuis en de prachtige muur rondom de tuin kreeg de nodige aandacht.

De ontwikkelingen rondom Haanwijk en Pettelaar werden belicht; project Bossche Broek-zuid

Het Bossche Broek is een waterbergingsgebied. De keringen (lage dijken) in met name Bossche Breek Zuid zijn niet op orde. Dit is een risico bij extreem hoge waterstanden van de Dommel. Het werk aan de keringen wordt gecombineerd met het inrichten van de Natte Natuurparel. Zo kan een deel van de grond die afgegraven wordt, gebruikt worden bij het herstel van de keringen.

Project Bossche Broek waar Brabants Landschap, Waterschap De Dommel en de Gemeente Sint-Michielsgestel samen werken aan de herinrichting van het gebied met vochtige hooilanden en natte schraalgraslanden als resultaat.

Na afloop van de excursie hadden Ineke en Ine m.b.v. Jan Soetens voor een heerlijke lunch gezorgd.

Voor dat men weer huiswaarts keerde kreeg iedereen een boek mee; het waren boeken die we of dubbel hadden of niet meer in het archief bewaard hoefden te worden.

Al met al was het weer een fantastische vrijwilligersdag.

Karel

Verslag Vogelwerkgroep 2024

- Ook dit jaar hebben we in januari weer meegedaan aan de Waterwild-telling van Sovon, die wij elk jaar uitvoeren in het Dommeldal.
We tellen dan al het waterwild tussen de brug bij Kasteren en de Bobbenagelseweg in Sint-Oedenrode. We hadden dit jaar een best leuke telling!
We zagen redelijk wat wintertalingen, watersnippen, een paar geelgorzen en een zwarte specht. Wat erg leuk was, we stootten een roerdomp op die uit de rietkraag gekropen kwam! Hij maakte een mooi rondje boven ons en vloog later over Liempde weg.
Wat ook wel leuk was, was dat we een groepje van 31 overwinterende boomleeuwerikken tegen kwamen langs het fietspad.
- Ook dit jaar hebben we weer mee geholpen aan de monitoring van de houtsnip in het Groene Woud. We doen dit nu al sinds 2013. Het zijn erg leuke tellingen van 1,5 uur die in de avondschemering plaats vinden.
Namens onze groep tellen Thieu en ik in de Geelders, Daan en Jan in de Maaij, en Leo en Ad tellen op Landgoed Velder.
Ook dit jaar hebben we nog mee geholpen aan het 2 jarig onderzoek naar de houtsnip in het Groene Woud.
We zijn al erg leuke dingen te weten gekomen door dit zenderonderzoek.
- Verder hebben sommige van onze groep weer mee gedaan met de Trektellingen op de Vlagheide te Schijndel. En we hebben weer mee gedaan met de jaarlijkse Euro Birdwatch die wereldwijd georganiseerd wordt.
- Op 26 mei hadden we een zeer geslaagde vroege vogelwandeling naar de Moerputten in 's-Hertogenbosch. Verzorgd namens de vogelwerkgroep.
Er was een leuk en enthousiaste groepje deelnemers en we hebben een mooie ronde gelopen daar door de Moerputten en nog een klein stukje van de Vughtse Gement. De Moerputten was op zich al hartstikke mooi om doorheen te wandelen, Qua aantallen vogels viel het wat tegen maar wel leuke soorten zoals bosrietzanger, cetti's zangers, rietzanger, baltsende roerdomp en als klap op de vuurpijl kwam er zowaar een BIJENETER over gevlogen!
Het ging heel snel maar 't deed onze vogelaar hartjes sneller kloppen!
Later hebben we nog prachtig kunnen genieten van 2 kleine zilvereigers, een mooie blauwborst en een actieve sprinkhaanzanger.

Op naar weer een vogelrijk 2025!

Dirk Eijkemans, namens de Vogelwerkgroep

Jaarprogramma 2024 Natuurwerkgroep Liempde

Aanvang lezingen: 20.00 uur in Café 't Groene Woud

(tenzij anders vermeld) Kasterensestraat 23 te Liempde

Vertrek wandelingen: 09:00 uur bij Café 't Groene Woud tel. 0411 631291

(tenzij anders vermeld)

www.natuurwerkgroepliempde.nl e-mail: info@natuurwerkgroepliempde.nl

januari	zon. 7	09:00 uur	Nieuwjaarswandeling in Gemonde door Karel en Ger
	don.18	20:00 uur	Lezing "Reptielen van Nederland" door Annemarie van Diepenbeek

februari	zon. 18	09:00 uur	Wandeling Sparrendaal Vught, Emiel Rijken (Ton)
	don. 22	20:00 uur	Lezing "Watertransitie" door Annelies Balkema (Ton)

maart	zon. 10	09:00 uur	Wandeling Vossenholen en Besselaar (Ton)
	zon. 17		Vrijwilligersdag (Karel)
	don. 21	20:00 uur	Lezing "Insecten in boomtoppen" door Fabian Meijer (Ton)

april	zon.14	09:00 uur	Wandeling rond kasteel Nemelaar, Dianne Renders (Ineke)
	don.18	20:00 uur	Lezing "Kevers" door Gerard Compiet (Ton)
	zat. 27		Bijen- en plantenmarkt (Bestuur)

mei	don. 16	20:00 uur	Algemene ledenvergadering
	vrij/maan 17/20		Pinksterweekend
	zon.26	07:00 uur	Vroege vogelwandeling (Dirk)

juni	zon. 9	09:00 uur	Wandeling Vressels Bos (Ton)
	don. 20	20:00 uur	"Vogels in het rivierenland" door Gerard van Doremaele (Ton)

juli	zat. 8		Seizoenafsluiting Het Groene Woudbhuffet (Bestuur)
------	--------	--	--

Jaarprogramma 2024 Natuurwerkgroep Liempde (vervolg)

Aanvang lezingen: 20.00 uur in Café 't Groene Woud

(tenzij anders vermeld) Kasterensestraat 23 te Liempde

Vertrek wandelingen: 09:00 uur bij Café 't Groene Woud tel. 0411 631291

(tenzij anders vermeld)

www.natuurwerkgroepliempde.nl e-mail: info@natuurwerkgroepliempde.nl

september	zon. 8	09:00 uur	Fietstocht. Johan Derckx (Martien)
	zat. 14	20:30 uur	Nachtvliedernacht. Dirk (Martien)
	don. 26	20:00 uur	Tussentijdse ledenvergadering / Foto-presentatie door Rob De Vries (Ineke)

oktober	zon. 13	09:00 uur	Wandeling Kanaalpark; gids Huib vd Rakt (Ton)
	don. 17	20:00 uur	Lezing Klimaatveranderingen door Peter Voorn (Ton)

november	zon. 10	09:00 uur	Wandeling Essche Stroom Michel vd Langenberg (Ton)
	woe. 20	09:30 uur	Boomplantdag
	don. 21	20:00 uur	Lezing Paddestoelen door Jeanne en Bergt (Ton)
	zat. 23	10:00 uur	Geboortebosplantdag

december	zon. 8	09:00 uur	Wandeling Vughtse Heide; gids Ton
	don. 19	20:00 uur	Foto- en filmavond (Bert, Jeanne, Dirk)
	zat. 18		Busexcursie

De WUBBB en de zonneparken

Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). We gaan met elkaar de CO₂-uitstoot sterk verminderen: in 2030 moet de helft minder uitgestoten worden ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 Regionale Energie Strategie (RES) regio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. In de gemeente Boxtel wordt eerst gekeken naar het mogelijk maken van zonneparken.

De realisatie van 50 ha zonnenvelden verdeeld over 4 zonneparken in de gemeente Boxtel, is ongeveer 60 % van de totale opwek die de gemeente gaat realiseren binnen de regionale doelstellingen.

De gemeente Boxtel heeft in 2020 met een tender (maximaal 50 hectare zonneparken) marktpartijen uitgenodigd om plannen voor zonneparken in te dienen. De basis hiervoor vormt [de visie zonne- en windenergie](#) van de gemeente Boxtel, waarin is bepaald waar zonneparken zijn toegestaan en welke gebieden hierbij voorrang krijgen. Vanuit die tender zijn vier initiatiefnemers, waaronder de gemeente Boxtel zelf, door een onafhankelijke commissie geselecteerd. Zij kunnen hun plannen verder uitwerken en starten met de ruimtelijke procedure.

In de visie zon- en windenergie wordt beschreven op welke manier de ingediende initiatieven gewaardeerd worden. Hierbij gaat het om stap 3 in de procedure: inhoudelijke beoordeling. Een delegatie van de Werkgroep Uitvoering Bestemmingsplannen Buitengebied Boxtel

(WUBBB) beoordeelt de ingediende plannen. Twee externe deskundigen op het gebied van energietransitie en participatie ondersteunen de werkgroep.

De natuurgeleding van de Wubbb (Natuurwerkgroep Liempde+Boxtel) heeft zich voornamelijk gefocust op:

- De biodiversiteit op en direct nabij de projectlocatie moet toenemen.
- De ruimtelijke kwaliteit moet zijn geborgd met een landschappelijk inpassingsplan.
- In een gebied met een waterbergingsfunctie wordt hieraan invulling gegeven.

Welke vier locaties zijn geselecteerd?

De locaties van de vier geselecteerde initiatieven zijn:

- Zonnepark Tussen de Renbaan en de Esschebaan
- Zonnepark Boxtel Beerze
- Zonnepark De Vorst
- Zonnepark Ontginningsweg

Bij de laatste Wubbb-vergadering (19 maart j.l.) is de landschappelijke inpassing van 2 zonneparken beoordeeld (de Vorst en de Beerze).

Marcel van de Langenberg

Coördinatie RO

Werkgroepen Natuurwerkgroep Liempde 2024

Kleine Landschaps Elementen

Dirk Eijkemans
Jan van der Heijden
John Joosten
Mario Knoops
Ad de Kort
Marcel vd Langenberg
Maik Bekkers
Casper Ganzenboom
Maria Joosten
Co Kramer
Karel Voets
Martien Roestenburg
Bert Termeer
Driek Termeer
Kees van de Griendt
Frans van Giersbergen
Frans Wouters
Jan van Lierop
Henk van der Velden
Lex Schregardus
Dorine Bekkers

Werkgroep RO

Ad de Kort
Karel Voets
Marcel vd Langenberg

Werkgroep PR

Ineke van Giersbergen
Gerrie de Rooij
Martien Roestenburg
Ton Popelier

Vogelwerkgroep

Thieu van Gestel
Jan van der Heijden
Daan Knoops
Leo van de Laar
Toon Ondersteijn
Dirk Eijkemans

Nestkastenwerkgroep

Thieu van Gestel
Daan Knoops
Rien Ondersteijn
Dirk Eijkemans

Paddenwerkgroep

Tiny vd Griendt
Maria Jeurissen
Daan Knoops
Dirk Eijkemans
Toon Ondersteijn
Karel Voets
Bernadette Roestenburg
Inger Klein
Ad de Kort
Annie Vervoort
Lex Schregardus
Kees van de Griendt
Margreet v. Ruremonde
Jeanne Soetens
Bert Vervoort

Plantenwerkgroep

Jan van Dingenen
Rien Ondersteijn
Gerrie de Rooij
Bernadette Roestenburg
Margreet van Ruremonde
Anneke van der Waaij
Maarten van der Waaij
Ineke van Giersbergen
Inger Klein
Hennie van den Aker
Karel van den Aker
Liesbeth van Nunen
Marie-José Habraken
Willemien vd Tillaart

De coördinator van de
werkgroepen staat vet
gedrukt.

